

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

12. Tenebris homines, in multis rebus etiam bonis, juuari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

Vide & Cardan. de subtili. libr. de dæmonib.

M. Paulus Venetus, Tartaros adeò pollere dæmonum præstigijs, vt quasi lumen de cælo reuellant, tenebras, cum velint, & vbi velint, inducant, diemque ipsum extinguant, quare non neminem, à latronibus, hac arte circumuentum, vix euasisse; alios, velut loriginem sepia tectam, ita caligine velatos effugere, nec ab vilo cerni. Cui rei testis accedit Haitonus vir grauis, qui in sua Sarmatarum historia, inclinatum iam aciem Tartarorum, in prælio, vexillarij præcantatione, dum tenebras offunderet obscurissimas, restitutam, & victricem factam, litteris prodidit. Ab hominibus ipsis hæc, in aëre procurantur; sua ergo, non DEI opera, accusant, quando aërem caliginosum accusant; quia ipsi, cum malè agant, dilexerunt magis tenebras, quàm lucem, & luce, & tenebris abuten-tes. Nam omnia, prauis, fiunt *in arcum prauum*, qui telum re- torquet in iaculantem: ita enim & illi læduntur ab vsura omnium creaturarum.

Psal. 77.

XII.

Gen. 1. 4.

Psal. 103. 20.

Dan. 3. 71.

Luc. 5. 5.

Tob. 2. 9.

Frontin. li. 2. cap. 1.

Sab. lib. 6. En. 10.

Alium in finem, alium in vsum mundi Machinator *diuisit lucem à tenebris; quando appellauit lucem diem, & tenebras noctem.* Nam vtriusque author est DEVS, cui dicitur: *Posuisti tenebras, & facta est nox;* itemque: *Tuus est dies, & tua est nox.* Vnde iure alij, atque ex debito cecinerunt: *Benedicite noctes & dies Domino.* Quid ita? quia plurimas & ipsa nox habet vtilitates. Eo tempore, aër, terra, aqua, bestia, & homines, à diurnis æstibus ardentes, refrigerantur. Eo tempore, mortales quietiùs dormiunt. Eo tempore, qui nauigant, stellis iter metiuntur. Eo tempore, qui orant, collectiùs meditantur. Eo tempore pisces copiosiùs solent capi. Vnde & Apostoli *per totam noctem* piscantes, laborauerunt. Eo tempore, multi opera pia exercent, quæ interdum facere non sinerentur. Qua de causa & Tobias *rapiebat corpora occisorum, & occultabat ea in domo sua, & medijs noctibus sepeliebat ea.* Atque vt etiam ad militiam veniam, eo tempore, tradit Frontinus, Iugurtham regem Numidarum prælia inijsse, semperque inclinato die, configere solitum; vt, si exercitus suus fugaretur, opportunam noctem haberet ad delitescendum. Quam etiam habuerunt Christiani illi, quos Haytonus auctor est, in Georgianæ gentis monumentis proditum esse, in Alaniam compulsos, impia Sauorini Perfarum regis insectatione. Imminente autem fugientium ceruicibus hostili ferro, ex-

ro, ex-

ro, extemporali miraculo euenisse, vt profuga multitudo tenebris sit repente obsepta, in munitissimi valli speciem. Ita tenebræ, quos texere, etiam protexere. Ita bonis nox noxia non fuit. Cuius rei gloria penes DEVM est; qui tantæ est potentia, vt non tantum creaturas habeat obedientes, sed ipsas etiam priuationes creaturarum; quibus ex luscis cæcos facit: tametsi tenebræ creaturæ non sint. *Nam lux quidem*, ait S. Gregorius Nyssenus, *vt esset, diuinum mandatum expectauit, tenebra autem extiterunt sine mādato, cū mundus crearetur.*

Quin ipsis quoque tenebris, & extraordinaria eclipsi, nouit DEVS, vt ad homines illuminandos. Christo patiente, plus, quàm ad Thyesteam mensam, sol cohorrescens radios lucemque resorbuit; dies expalluit; & à sexta hora, tenebræ factæ sunt super vniuersam terram, vsque ad horam nonam. Centurio autem, & qui cum eo erant custodientes Iesum, viso terra motu, & his, quæ fiebant (tenebris) timuerunt valde, dicentes: *Verè filius Dei erat iste.* Quod Centurioni prope crucem, id Dionysio Areopagitæ longè distito contigit; qui eadem solis defectione lumen ad reuelationem gentium datum cœpit videre. Rem ipse, cū in Apollophanem Philosophum inuehitur, his verbis memorat. *Quid de illo, qui tempore crucis dominica factus est, solis defectu dicturus es? eramus tunc ambo, apud Heliopolim, amboq; simul incidentem mirabiliter soli Luna globum notabamus (non enim eiusce coniunctionis tunc aderat tempus) ipsamq; rursus, ab hora nona, ad vesperam, ad solis diametrum, supra natura vires, restitutam. In memoriam autem illius, renoua etiam aliud quoddam: nempe enim, (vt ipse non ignoras) eam Luna incidentiam, ab oriente cœpisse, & vsque ad solaris corporis finem peruenisse, ac tum demum resiliisse, notauimus: neq; verò eadem ex parte, vt assolet, & incidentia illa, & repurgatio facta est, sed ex aduerso diametri. Idemque, de eadem re, scribens ad ipsum Apollophanem, agit his verbis. Heliopoli tu quidem panem mihi coanus, & ego quinque & viginti ferè annorum tempus exsoluens, vnà morantes consederamus, cū feria quadam sexta, & hora etiam panem sexta, Sol horribilibus subito est obsitus tenebris, Luna ipsum intercurrente: quia non Deus, sed creatura Dei, in ipsius vera lucis occubitu, lucere non potuit. Quarebam enim tunc, apud te, qui mihi sanè sapientissimus videbaris: quid ipse inde*

S. Greg. Nyssen. l. Hexam.

XIII.

Matth. 27. 45.

Dionys. Areopag. ad Polycarp. Barou. tom. 1.

S. Dionys. Areop. epist. ad Apollophan.